

התנועה הרפורמית | יהדות מתקדמת בישראל

שבת גאווה

בתנועה הרפורמית

"הרחיבי
מקום
אהלך"

(ישעיהו נד' ב')

שבת גאווה
בתנועה הרפורמית

התנועה הרפורמית
יהדות מתקדמת בישראל

3

4

6

7

תוכן עניינים

למה שבת גאווה?

סיפורים אישיים

אבי ובנימין רוז
מרק

איך מתחילים?

ליטורגיה ומקורות

התאמות לתפילה
תוספות לתפילה
שירה וקטעי קריאה
ברכות

למה שבת גאווה?

"אדם טובע כמה מטבעות בחותם אחד, וכולן דומים זה לזה, ומלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא, טבע כל אדם בחותמו של אדם הראשון, ואין אחד מהן דומה לחברו"

(משנה סנהדרין פרק ד', משנה ה).

היהדות מלמדת אותנו כי ההבדלים בין בני האדם הם מעשה אלוהי: הקדוש ברוך הוא ברא אותנו שונים ונבדלים זה מזה. לכל אחד ואחת מאתנו פרצוף, דעה ונטייה משלו, משלה. לחלקנו נטייה מינית כזו ולחלקנו - אחרת, וכולנו נבראנו בצלם. יחד עם חברינו וחברותינו הלסביות, ההומואים הביסקסואלים והטרנסג'נדרים, אנו בתנועה הרפורמית חוגגים את קדושת חייו של כל אדם ופועלים לממש את צלם האלוהים הטבוע בכולנו.

התנועה הרפורמית בישראל מובילה את השיח הדתי לקבלת חברי הקהילה הגאה כחברים שווים בחיי החברה בישראל, ובחיי הדת בקהילתנו. הזמנה כנה של חברי הקהילה הגאה לקהילתנו משמעותה ההכרה בערך, בייחודיות, ובסיפור החיים של חברי הקהילה הגאה, ובתרומה שמשפחות גאות תורמות לקהילתנו.

מתוך הזמנה זו - קהילתנו יתעשרו במגוון אנושי רחב יותר, וחברי הקהילה הגאה יוכלו ליהנות מחיי קהילה ומן המשמעות שקהילות התנועה מציעות לכלל החברים והחברות בהן.

על-מנת להרחיב ולחגוג את ההזמנה של חברי הקהילה הגאה פותחת התנועה במסורת של שבת גאווה. במהלך חודש יוני (בשבתות שונות) יציינו קהילתנו את שבת הגאווה - באמצעות תפילה, לימוד וסדנאות.

חוברת זו, נועדה ללוות את התהליך הקהילתי של הזמנת הקהילה הגאה. דרך שבת הגאווה אנו מבקשים לעבור משלב של קבלת הקהילה הגאה, להזמנה פעילה לשותפות מלאה.

החוברת נפתחת במספר סיפורים אישיים של חברי קהילה - בחרנו להביא את קולותיהם של חברי הקהילה הגאה, כחלק ממרקם החיים העשיר של חברי קהילתנו. בהמשך החוברת ניתן למצוא הצעות לשינויים קלים בהתנהלות הקהילתית שיהפכו אותה למזמינה יותר, ופירוט של הצעדים הנדרשים לתכנון שבת הגאווה, ולהתאמתה לקהילות השונות. לבסוף, בחוברת יש מקורות ליטורגיים ואחרים לשימוש הקהילה במהלך שבת הגאווה.

לפרטים נוספים, ניתן לפנות לאגף הקהילות של התנועה בכתובת anna@reform.org.il

לפרטים נוספים, ניתן לפנות:

אגף הקהילות של התנועה ליהדות מתקדמת בישראל

רחוב דוד המלך 13, ירושלים 94191

טלפון 02-6203448, פקס 02-6203446

דואר אלקטרוני office@reform.org.il

www.reform.org.il

סיפורים אישיים

בחרנו לפתוח את החוברת בסיפוריהם האישיים של חברי הקהילה הגאה, ושל מסעותיהם אל התנועה הרפורמית. כמו-כן, מצורף סיפורו של חבר קהילת כל הנשמה המתאר את חוויותיו בשבת הגאוה בקהילה.

דרשה לשבת חתנים - אבי ובנימין רוז, בקהילת כל הנשמה

שבת זו, של חול המועד פסח מביאה בפנינו דרך מענינת ואולי אף מעט סותרת של הקריאה בתנ"ך. מצד אחד, אנו קוראים בספר ויקרא על כל הגבלותיו, ואיסוריו, אשר רבים מהם קשורים למיניות האנושית. מצד שני, אנו קוראים את שיר השירים, על כל המיניות שבו. עבור הומואים יהודיים, יחידים ובני זוג כמו בנימין, בן זוגי, הקריאה הזו מביאה בצורה כואבת וברורה את המאבק איתו אנו מתמודדים. מצד אחד, בדרך חיינו הפתוחה והשמחה במיניות שלנו, ומצד שני, זו החיה בתוך המסורת היהודית, על כל ההגבלות שבה, כשהיא מתייחסת לזוגיות שאינה הטרוסקסואלית נורמטיבית.

אם שיר השירים משחרר את המיניות שבנו, ספר ויקרא כולא אותה במה שנראה כחומות של בושה, פחד, ושנאה. הפסוקים אשר לכאורה אוסרים על הומוסקסואליות שימשו במשך דורות כצידוק להומופוביה. אפילו היום בעולמנו הנאור יותר, הטקסט של ויקרא ממשיך לשמש בתפקיד הרסני בעולם היהודי והנוצרי וגורם להרבה סבל נפשי ופיסי. למרות הניסיונות שנעשים לפרש את הפסוקים שבויקרא בדרך שתתאים יותר לעולם שלנו כיום, דרך זו לא צלחה, ואלו התומכים בטקסט רואים פסוקים אלו ואת היחס להומוסקסואליות בתנ"ך כעניין חתום, שאינו פתוח לפירוש אלטרנטיבי. כל זאת, למרות שבמקרים אחרים כמעט תמיד ידעו לפרש פסוקים אחרים בצורה שונה ואלטרנטיבית ובכך למצוא פתרונות ולהתאימם לחיים המשתנים.

ולמרות כל זאת, הנה אנו עומדים כיום בפני אותה תורה בעייתית וחוגגים את חתונתנו הקרבה על ידי כך שאנו נקראים לעלות לתורה ולקרוא בתורה. בידענו שלא משנה כמה שאנו אוהבים את התורה, היא מסרבת בעקשנות לאהוב אותנו בחזרה. למה אם כן בחרנו לפעול בדרך זו? להעמיד את עצמנו במקום הכי פגיע, במקום בו האהבה שלנו פתוחה לביקורת קשה, מודרת ואף בת עונשין? התשובה פשוטה. בחרנו בכך למרות דורות של הומופוביה שנאה והרס כדי לאחוז בכל העוצמה באמונה שלנו, במסורת שלנו, בעמנו ובספרי הקודש שלנו, ולהכריח את כל אלו להכיר ולקבל אותנו ואת אהבתנו כחברים מלאים בקהל ישראל. אנו מחויבים לגמרי לבניית בית נאמן בישראל גם אם נאמנות זו שלנו לא תמיד הודית. עשינו מעין עיסקה עם ספר ויקרא – אנו נעזוב אותנו במנוחה אם הוא יעשה את אותו הדבר איתנו, למרות שכל אחד מאיתנו ישאר מודע לבעייתיות הקיום של השני. אם תסתכלו עלינו לא תמצאו אותנו מכונסים בפינה, בפחד מפני ספר ויקרא. תמצאו אותנו יחד עם שאר האוהבים של שיר השירים מדלגים עלי גבעות ומגניבים נשיקות בפרדסים ובכרמים...

אנו לא מהפכנים או מלומדים, מנהיגים או מורים, אלא שני אנשים פשוטים האוהבים את המסורת והתרבות שלנו, ואוהבים האחד את השני. אנו רוצים להיות חלק מהשושלת הנמשכת של הזוגות היהודיים שהיו לפנינו ולבוא לפני האלוהים והקהילה שלנו על מנת לקיים ולקדש את הברית ביננו. מה שנראה חסר תקדים, פרובקטיבי, לחלק מאיתנו הוא עבורנו פעולה טבעית, ולשמחתנו בורכנו לחיות בתקופה בה נורמליות כזו מתחילה להיות אפשרית.

... אנו אסירי תודה לרבנים המנהיגים ולדורות שקדמו לנו ואשר התעקשו להכניס אותנו בשערי הקהילה היהודית כחברים שווים זכויות, לרבות בית כנסת זה והרב שבראשו אשר פעלו ללא הפסק כדי ליצור מקום ליברלי בעיר הקודש. לפני כמה ימים שרנו בליל הסדר את "דיינו" אבל אנחנו אומרים עדיין "לא דינו". לא דינו לעובדה שיש כה מעט בתי כנסת בהם חברי קהילה כמונו יכולים לעמוד לפני הקהילה כזוג ולקבל את ברכתם וקבלתם. אנו עדיין אומרים לא דינו למצב שבו ירושלים היא לא מקום בטוח עבורנו ללכת יד ביד או חבוקים. אנו אומרים לא דינו למצב בו הבית הפתוח מקיים את אירועי הגאוה בירושלים ואנו מותקפים על ידי פוליטיקאים, אנשי דת ויחידים אשר בסופו של דבר משתמשים באגרופים סכינים ומילים מורעלות בנסיון לעצור אותנו. אנו אומרים לא דינו לעולם בו צעירים ומבוגרים כאחד בודדים ומנותקים ממשפחותיהם וקהילותיהם רק בגלל הדרך בה אלוהים בחר לברוא אותם – באהבה ומיניות מושלמים.

בבוקר זה, בו אנו חוגגים במשותף את שחרורנו מעבדות ואת לידתנו כעם. אנו נותנים תודה למי ששידך אותנו וחיבר את נשמותינו. אנו עוצרים לרגע משמחתנו כדי לשים לב לעובדה שכולנו עדיין מהלכים על החבל הדק שמקשר בין אהבת שיר השירים וההדרה של ויקרא. ... כולנו נושאים באחריות להשלמת הנס של פסח, לאף אחד מאתנו אסור לנוח בגלל שזכינו להיות בעמדה נוחה ואסור לנו לקחת את הזכויות שקיבלנו כמובנות מאליהן. אם נלמד לקח מפסח יהיה זה שחירות עבור האחד היא לא בהכרח חרות עבור האחר או הכלל. המפתח הפשוט והחמקמק לפתיחת אזיקי השעבוד היא ההכרה וההבנה שלא משנה כיצד אנו בוחרים להיות יהודים, כיצד

אנו בוחרים להביע את אמונתנו, אהבנו או מנייתנו, כולנו בני אדם וכולנו בני ישראל. רק כשנגיע להכרה זו נוכל באמת ובתמים להתחיל לשיר – דינו.

בעקבות שבת הגאווה בכל הנשמה - מרק פרנק

כמה מילים בתגובה לשבת הגאווה שנערכה בקהילת כל הנשמה, זו היתה חוויה.

זה יהיה קל להגיד שמרגישים גאווה בלהיות חלק מקהילה זו, אבל זה קצת נוח מדי. בדרכי שלי המגששת בחיפוש אחרי המילים להביע את מה שהרגשתי, הייתי בוחר במשהו אחר.

אני חושב שאני יכול לומר בשם "הסטרייטים" שהיו בבית הכנסת בשבת, שקרה משהו במפגש בלתי צפוי. זה היה מרגש. כן אני מודה. מרגש, אבל לא בדרך שיכולתי לצפות. עצמת הרגש שכולנו הרגשנו ואולי חוינו, הוסיפה לתמהיל את המילה "רוחניות" (אוי ווי). למי שלא היה בבית כנסת אתמול, אסביר שלא היתה בין התפילה והמארדי גרא-מצעד הגאווה ולא כלום. זה היה אירוע מאוד משפחתי. במידה רבה זה המקור העוצמה רגשית שלו; באם זה לומר שהחיינו לתינוקת של זוג הומואים, או באם זה להקשיב לדברי הורים "סטרייטים" של ילדים "גיז" (מבלי להסתבך בהגדרות). מנקודת המבט שלי, גם אם לא מחיתי דמעה, לעתים האווירה היתה מחשמלת. יש רק להתפלא מהכוח יש לאנשים האלה. אני לא יודע אם המינגווי הזקן והמאצ'ו היה הומופוב או לא, אבל אני בטוח שהוא היה מתייחס לחוסן כזה כ"ננוחות וכן תחת לחץ".

כמו שאמרתי קודם לפעמים האווירה הייתה מחשמלת, אבל מעבר לכך, אני גם הרגשתי איזו תחושת של שייכות; זאת לא אומרת איזו הזדהות מזויפת עם הגיז, אלא הרגשתי שאני חלק ממהו אלטרנטיבי, איזו תחושה של שייכות ליהדות עם מהות אחרת, המחליפה את המנטליות קורבן הנפוצה כל כך בזרם המרכזי של היהדות; יהדות עם מהות אחרת שיכולה להכיל ולחוש אמפטיה כלפי קורבנות אפליה. בשבילי זה משהו המתקרב לרוחני, משהו מעצים.

איך מתחילים?

מטרתנו בשבת גאווה היא להזמין את חברי הקהילה הגאה לקהילותינו כחברים שווים. שבת גאווה היא חלק מתהליך מתמשך של הזמנה שיכול לכלול אזכורים של הומואים, לסביות, בי וטרנס והמאבק לשוויון של הקהילה בדרשות.

- הזמנה של זוגות גאים לעליות משותפות, ולחגוג בקהילה את מעגל החיים שלהם (נישואין, הצטרפות ילדים למשפחה)
- התייחסות למשפחות גאות בגני הילדים של הקהילה (ביום המשפחה, בספרייה של הגן, ועוד)
- התאמת הטפסים של הקהילה (טפסי חברות, טפסים לגן), כך שיתאימו למשפחות גאות ("הורה 1:" ו"הורה 2:" במקום "שם האם ושם האב").

- הרצאה לקהילה, לצוות הקהילה או לצוות החינוכי באמצעות חוש"ן (www.hoshen.org) מרכז החינוך וההסברה של קהילת הלהט"ב. הפעילות הבסיסית שמציע מרכז חוש"ן, לכל הקהלים, היא מפגש סיפור אישי. בכל מפגש כזה מספרים צמד מתנדבים, גבר ואישה, בגילוי לב על התמודדותם האישית עם זהותם ונטייתם המינית, ומאפשרים לקהל לשאול שאלות ולפתח דיון פתוח וגלוי בנושא.

- הזמנה של ארגוני הקהילה הגאה להיעזר בקהילה (להיפגש בבית הכנסת, לשוחח עם הרב). בישובים רבים בארץ מתקיימות קבוצות של ארגון הנוער הגאה (www.igy.org.il), שישמחו לקבל תמיכה מבית הכנסת המקומי. כמו-כן מתקיימות ברחבי קבוצות תמיכה להורים של להט"בים (www.tehila.org.il)

שבת הגאווה

שבת הגאווה מצויינת ביוני כחלק מאירועי הגאווה בכל העולם, הנחגגים ביוני, לציון תחילת תנועת השחרור של הקהילה ההומו-לסבית-בי וטרנס ביוני 1969. מאז, מצויין חודש הגאווה במצעדים, הפגנות, וגם בתפילות. חודש הגאווה מצויין בישראל כבר מעל ל-20 שנה. ישנם פורמטים רבים של שבת הגאווה, וחשוב למצוא את הפורמט המתאים ביותר לקהילתכם. בדפים הבאים תמצאו הצעות להתאמות ותוספות לתפילות השבת. ניתן לצייין את שבת הגאווה בשתיים-שלוש תוספות, או בשינויים מרכזיים בתפילה.

כדאי שדבר התורה או הדרשה ידונו בנושאים של הקהילה הגאה (רצוי להזמין דרשן או דרשנית מהקהילה).
כדאי להזמין חברים בקהילה הגאה לעליות לציון אירועים משמעותיים מהשנה החולפת בשבת הגאווה.
כדאי לשתף פעולה עם ארגונים גאים באיזור הקהילה כבר בשלבי התכנון של שבת הגאווה.
לרשימה של ארגוני הקהילה: www.hoshen.org

פרסום השבת במעגלים רחבים של הקהילה הגאה המקומית יאפשר ליותר חברי הקהילה הגאה להשתתף באירוע. צוות התנועה ישמח ללוות את תהליך התכנון, ניתן ליצור קשר עם דגנית.

ליטורגיה

בפרק שלפניכם תמצאו מגוון הצעות לליטורגיה לשבת הגאווה. חשוב לבנות את התפילה שתתאים לקהילה שלכם (הנוסח יכול להשתנות ולהתפתח משנה לשנה).

ההצעות כוללות:

- התאמות של תפילות השבת כך שיהיו מזמינות יותר לקהילה הגאה.

- ברכות ותפילות שניתן להוסיף לתפילה לציון שבת הגאווה

- קטעי קריאה ושירה שניתן להוסיף לתפילות

- ברכות לאירועים משמעותיים במעגל החיים של חברי הקהילה הגאה (ל"מי שברך" אחרי עליות בשחרית של שבת, או בהזדמנויות אחרות בתפילה)

- התאמת קריאה בהפטרה לשחרית של שבת לציון שבת הגאווה: לאחר הקריאה בתורה ניתן לבחור הפטרה חלופית שתתאים בתוכן לשבת הגאווה. לדוגמא: סיפור דויד ויונתן (שמואל א' יט' א-ד'; כ' א-ד'; שמואל ב' א' יז'-כז'), סיפור רות ונעמי (רות א' ח'-יט'), הדמות הנזילה מגדרית של האל בספר יחזקאל (יחזקאל א' ג'-כח).

התאמות לנוסח התפילה

שישה מזמורי תהלים לקבלת שבת

כנגד שישה מזמורי תהלים המייצגים כל אחד מימות השבוע עומדים ששת צבעי דגל הגאווה המהווים יחד קשת אחת. כל ספירה משקפת תכונות ומידות מסוימות בנו. תורת הזוהר שוזרת לספירותיה השונות צבעים, ואנו מזמינים אתכם לחשוב על השבוע החולף דרך עדשת צבעים זו.

אדום - ספירת גבורה

ספירה זו מייצגת את חוש הצדק, הביקורתיות, היראה והשליטה העצמית

א לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדוֹד שִׁיר.
ב לֵךְ דְּמִיָּה תְהִלָּה אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן; וּלְךָ יְשׁוּלָם-נְדָר.
ג שִׁמְעֵ תִפְלָה--עֲדִיךָ כָל-בֶּשֶׁר יְבֹאוּ.
ד דְּבָרֵי עֲוֹנוֹת, גָּבְרוּ מִנִּי פִשְׁעֵינוּ אֶתָּה תִכַּפֵּרם.
ה אֲשֶׁר־י תִבְחַר וּתִקְרַב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ:
נִשְׁבְּעָה בְּטִיב בֵּיתְךָ קֹדֶשׁ הִיכָלְךָ.
ו נִרְאֹת, בְּצִדְקָתְךָ תִּעַנְנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ
מִבְּטָח כָּל-קְצוֹי-אֶרֶץ וְיָם רְחֻקִים.
ז מִכֵּין הָרִים בָּכֹחוֹ נֶאֱזַר, בְּגִבּוֹרָה.
תהילים פרק סה

כתום - ספירת הוד

ספירה זו מייצגת את מידת הענווה שבנו אל מול נפלאות הבריאה ואת ההודאה על כך

א בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת-יְהוָה:
יְהוָה אֱלֹהֵי, גְדֹלַת מְאֹד הוֹד וְהָדָר לְבִשְׁתָּ.
ב עֲטָה-אֹר כִּשְׁלֹמֹה נוֹטָה שָׁמַיִם, פִּירֵיעָה.
ג יֵצֵא אָדָם לִפְעֹלוֹ וּלְעַבְדָּתוֹ עַד־עָרֵב.
כד מֵה-רְבוּ מַעֲשֵׂיךָ, יְהוָה כָּל־שֵׁם בְּחִכְמָה עֲשִׂיתָ;
מְלֶאכֶה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ.
לג אֲשִׁירָה לַיהוָה בְּחַיֵּי אֲזַמְרָה לְאֱלֹהֵי בְּעוֹדֵי.
לד יַעֲרֵב עָלָיו שִׁיחֵי אֲנָכִי, אֲשַׁמַּח בִּיהוָה.
לה יִתְמוּ חֲטָאִים מִן-הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אִינָם
בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת-יְהוָה;
הִלְלוּ-יְהוָה.
תהילים פרק קד

צהוב – ספירת תפארת ספירה זו מייצגת את מידת הרחמים

א בָּךְ-יְהוָה חֲסִיתִי אֵל-אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם.
ב בְּצַדִּיקְתְּךָ תִּצְיֵלֵנִי וּתְפַלְטֵנִי הִטָּה-אֵלַי אֲזַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי.
ג הָיָה לִי לְצוּר מְעוֹן לְבוֹא תָמִיד צוּיִת לְהוֹשִׁיעֵנִי:
כּי-סִלְעֵי וּמְצוּדֹתַי אֶתָּה.
ד אֱלֹהֵי--פְלִטְנִי מִיַּד רָשָׁע מִכַּף מְעוֹל וְחוֹמֵץ.
ה כּי-אֶתָּה תִּקְוֵתֵי אֲדֹנָי יְהוָה מִבְּטַחִי מִנְּעוּרַי.
ו עֲלִיךָ נִסְמַכְתִּי מִבְּטָן--מִמְעֵי אִמִּי אֶתָּה גֹזֵי בָךְ תִּהְלֹתִי תָמִיד.
ז כְּמוֹפֶת, הָיִיתִי לְרַבִּים וְאֶתָּה מַחֲסֵי-עוֹ.
ח יִמְלֵא פִי, תִּהְלֹתְךָ כָּל-הַיּוֹם, תִּפְאֲרֶתְךָ.
תהילים פרק עא

ירוק – ספירת יסוד מייצגת, בין היתר, את יכולת יצירת הקשר בין עולמות תחתונים לעליונים ובין עליונים לתחתונים

א תִּפְלֵה לְדָוִד
הִטָּה-יְהוָה אֲזַנְךָ עֲנֵנִי כּי-עָנִי וְאֲבִיוֹן אָנִי.
ב שָׁמְרָה נַפְשִׁי כּי-חָסִיד אָנִי:
הוֹשִׁעַ עֲבָדְךָ אֶתָּה אֱלֹהֵי הַבּוֹטָח אֲלֶיךָ.
ג חֲנֲנֵי אֲדֹנָי כּי אֲלֶיךָ אֶקְרָא כָּל-הַיּוֹם.
ד שִׂמַּח נַפְשׁ עֲבָדְךָ כּי אֲלֶיךָ אֲדֹנָי נַפְשִׁי אֲשֹׂא.
ה כּי-אֶתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסֶלַח וְרַב-חֶסֶד לְכָל-קְרָאֶיךָ.
ו הָאֲזִינָה יְהוָה תִּפְלֵתִי וְהִקְשִׁיבָה בְּקוֹל תַּחֲנוּנוֹתַי.
ז בְּיוֹם צָרָתִי, אֶקְרָאךָ כּי תִעֲנֵנִי.
ח אֵין-כְּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ.
תהילים פרק פו

כחול – ספירת חסד ספירה שכל כולה אהבה ואהבת הטוב

ו שְׁאֵלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם יִשְׁלִי אֲהַבֶיךָ.
ז יְהִי-שְׁלוֹם בְּחֵילֶךָ שְׁלוֹה, בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ.
ח לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה-נָא שְׁלוֹם בָּךְ.
ט לְמַעַן בֵּית-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲבַקֶּשָׁה טוֹב לָךְ.
תהילים פרק קכב

סגול - ספירת נצח

מייצגת את מידת ההתמדה והסבלנות שבנו כלפי עצמנו וכלפי אחרים

א מכתם לרוד שמרני אל כי-חסיתי בך.
ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי כל-עליך.
ג לקדושים אשר-בארץ המה ואדירי כל-חפצי-בם.
ד ירבו עצבותם, אחר מהרו
בל-אסיף נספיהם מדם ובל-אשא את-שמותם על-שפתי.
ה יהוה מנת-חלקי וכוסי אתה, תומיך גורלי.
ו חבלים נפלו-לי, בנעמים אף-נחלת שפרה עלי.
ז אברך--את-יהוה אשר יעצני אף-לילות יסרוני כליותי.
ח שויתי יהוה לנגדי תמיד פי מימיני כל-אמוט.
ט לכן שמח לבי--ויגל כבודי אף-בשרי ישפן לבטח.
י כי לא-תעזב נפשי לשאול; לא-תתן חסידיך לראות שחת.
יא תודיעני, ארח חיים:
שבע שמחות, את-פניך נעמות בימיך נצח
תהלים פרק טז

הקשת שיצרנו בתודעה היא בבחינת כריתת ברית בין ה' לכל נפש חיה, לכל בשר אשר על הארץ:
"את קשתי נתתי בענן"... "זאת אות הברית אשר אני נותן" (בראשית, ט', יב-יז).
(תלמידות הרבנות אפרת רותם ואלונה ניר)

התאמה של "לכה דודי"

הסיום של הבית השביעי של המזמור "לכה דודי" מדיר את חברי הקהילה הגאה. אנו מציעים להחליף את הסיום
"כמשוש חתן על כלה"

ויהיו למשסה שאסיף ורחקו כל מבלעיך
ישיש עליך אלהיך במשוש לב באהבה.
(מתוך סידור בכל לבבך, קהילת בית שמחת תורה)

על אהבתך אשתה גבעי

המזמור "לכה דודי" הוא מזמור על אהבה בין הכלה (השבת) לבין עם ישראל (הגבר). בשבת הגאווה ניתן להשתמש בפיוט חלופי-
המתאר את השבת במונחים גבריים, כאוהב אל אוהב.

כי קרבה אלי עת המנוחה
אם נע ונד אלך למצא רוחה
ערב ואשבח כל נודי ונועי
מה נעמה לי עת בין השמשות
לראות פני שבת פנים חדשות
באו בתפוחים הרבו אשישות
זה יום מנוחי זה דודי ורעי

מאור ליום קדשי מאור קדושי
שמש וכוכבים קנאו לשמשי
מה לי ליום שני או לשלישי
יסתיר מאורותיו יום הרביעי
אשמע מבשר טוב מיום חמישי
כי מחרת יהיה נפש לנפשי
בקר לעבודתי ערב לחפשי
קרוא אלי שלחן מלכי ורועי
אמצא ביום ששי נפשי שמחה

על אהבתך אשתה גבעי
שלום לך שלום יום השביעי
ששת ימי מעשה לך בעבדים
אם אעבד בהם אשבע נדודים
כלם בעיני הם ימים אחדים
מאהבתי בך יום שעשועי
אצא ביום ראשון לעשות מלאכה
לערוך ליום שבת המערכה
כי האלהים שם שם הברכה
אתה לבד חלקי מכל יגיעי

שבת נאווה
בתנועה הרפורמית

התנועה הרפורמית
יהדות מתקדמת בישראל

תפילת "עלינו לשבח" קווירית

עלינו לשבח לאדון הכל, לתת גדולה ליוצר בראשית, שבחר גם בנו לייחד את שמו וקרבתו לעבודתו על-פי דרכנו, שהיא דרכו. לעתים ייתכן ונרגיש מנוכרים משום שאנחנו הומואים, לסביות, בי וטרנס; קווירים או סטרייטים; יהודים או לא יהודים; נשים או גברים; מבוגרים או צעירים; או בעלי מוגבלויות. בתגובה לכך, אנחנו מסתירים את האיכויות הייחודיות שנבראו בנו בצלם האלוהים. אנא, אל-נא, חזק את כוחנו הפנימי לכבד ולהגשים את ייעודנו המיוחד ולחיות את תוכניתו המופלאה והבלתי ידועה של האל, שבה כל אחד מאיתנו הוא שותף חיוני.

יכירו ויידעו כל יושבי תבל כי שותפים כולנו בתיקון עולם, איש על פי אופנו, אישה על פי דרכה.

ונאמר: והיה ה' למלך על כל הארץ. ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

(מתוך סידור קהילת שער זהב, תרגום שאול ורדי)

ברכות ותוספות לתפילה

תפילת "על הניסים" לשבת הגאווה: נוסח קהילת כל הנשמה

"שכינה ששמך אהבה, האל שבראת אותנו בצלמך: אנו מודים לך היום על הגאווה והכוח שנתת לנו לחיות את חיינו, איש על פי דרכו ואישה על פי דרכה, כחברים שווים בקהילתנו ובחברת האדם. אנו זוכרים חלוצים וחלוצות שקראו תיגר על הידוע והמקובל, ותבעו את זכותם לחדש את הישן ולקדש את החדש. הומוסקסואלים ולסביות, ביסקסואלים, טרנסג'נדרים ותומכיהם שמאסו בתוויות ובהתוויות הביאו לנו כברכת קשת בענן שלל דרכים להבין ולממש את עצתך: לא טוב היות האדם לבדו."

(בראשית ב יח)

"בבואנו לחיות את חיינו לפי הטבע שנטעת בלבנו, קמו מחללי שמך, בטענתם שהם שונאים בשמך, ועמדו נגד בניך ובנותיך להשפילם ולאסרם, להשמידם ולמחקם. ואת ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם וחזקת את לבם לעמוד ביחד, לפקוח את עיניהם ואת עיני העולם, להבין שהחרות והזכות לאהוב שייכות לכל יציריך. אף היום חזקי-נא אותנו למען נוכל לראות נפלאות ולחולל נסים, להיות אשר נהיה ולאהוב את מי שנאהב, לא בצל אלא באור החיים, לחיות כיהודים בחיק הקהילה, לקדש את איחודנו ולשיש עלינו ועליך. אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה. ולא נבוש ולא נכלם לעולם ועד. ונאמר: אמן."

(תהלים קיח כב)

על הקדושה

אנחנו ילדיכם ההומואים, הלסביות, הביסקסואלים והביסקסואליות, הטרנסג'נדרים והטרנסג'נדריות.

אנחנו ההורים שלכם – הורים הומואים, לסביות, בי וטרנס.

אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ (ויקרא יט ג)

אנחנו זקני הקהילה, הומואים, לסביות, בי וטרנס.

מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקְוֶה וְהִדְרָתָּ פְּנֵי זָקֵן (ויקרא יט לב)

אנחנו הגר אשר בשעריך –

אנחנו יהודים הומואים, לסביות, בי וטרנס

לֹא תִלְךָ רֶכֶל בְּעַמִּיךָ (ויקרא יט טז)

אנחנו האחים והאחיות שלכם – הומואים, לסביות, בי וטרנס

לֹא תִשָּׂא אֶת אָחִיךָ בְּלִבְךָ (ויקרא יט יז)

(מתוך סידור קהילת שער זהב, תרגום שאול ורדי)

אנחנו, הומואים, לסביות, בי וטרנס, היינו גם קרבן לפגיעה ולרצח.

לֹא תַעֲמֵד עַל דַּם רֵעֶךָ (ויקרא יט טז)

אנחנו השכנים שלכם – הומואים, לסביות, בי וטרנס

לֹא תַעֲשֶׂק אֶת רֵעֶךָ (ויקרא יט יג)

בְּצַדֶּק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ (ויקרא יט טו)

וְאַהֲבֵתָ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ (ויקרא יט יח)

א מְזֹמֵר לְתוֹדָה הִרְיעוּ לַיהוָה כָּל-הָאָרֶץ.

ב עֲבְדוּ אֶת-יְהוָה בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לִפְנֵי בְּרִנָּה.

ג דַּעוּ כִּי יְהוָה הוּא אֱלֹהִים:

הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא (וְלוֹ) אֲנַחְנוּ עִמּוֹ וְצֵאן מִרְעִיתוֹ.

ד בְּאוֹ שְׁעָרָיו, בְּתוֹדָה חֲצֵרְתָיו בְּתִהְלָה הוֹדוּ-לוֹ, בְּרִכּוֹ שְׁמוֹ.

ה כִּי-טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חֲסִדוֹ וְעַד-דֹּר וָדֹר, אֲמוֹנָתוֹ

(תהלים ק)

חירות, אהבה, הודיה

חירות. אהבה. הודיה. זוהי המהות של מנהיגות יהודית: החירות לסייע למדוכאים, ולאלו המדכאים את עצמם; האהבה לאחרים בלא פחד; ההודיה בשותפות עם הקהילה. כולנו מנהיגים המובילים זה את זה בשבילי ההבנה ההדדית.

משה הוביל את עמינו מדיכוי לחירות, אבל, בהתאם להוראת האל, הוא לא הוביל את העם אל תוך ארץ ישראל. לא היה בכך צורך מאחר והאידיאל של ארץ ישראל כבר היה בתוכו. בניגוד למשה, העם רק החל ללמוד על חירות, אהבה, והודיה, ולכן היו צריכים להגיע אל הארץ המובטחת.

משה נולד עשיר, בעל מעמד וביטחון, בני ישראל לא זכו לכל אלה. כיהודים גאים, חסרו לנו הביטחון והפריבילגיות של הטרוסקסואלים, ולמשך זמן ארוך נאלצנו לבנות פירמידות למדכאינו. מי יתן ונמצא את ארץ ישראל בתוכינו ונסייע לאחרים למצוא את ארץ ישראל שלהם. זוהי גאולתנו היום. (מתוך סידור קהילת שער זהב, תרגום נועה סתת)

גאולה

אלוהים לא הוביל אותנו בדרך הקצרה
כשפרעה שחרר אותנו לבסוף
אלא בדרך עקלקלה, דרך המדבר.
עמודי אש ועשן הבדילו בין היום והלילה-
אל קצה הים- בלתי עביר ומסוכן
”לו אלוהים היה מוביל אותנו בדרך הקצרה”
זעקנו ”לא נמות כאן; שמצרים תלחץ
אותנו כרצונה; נחזור אל עברנו.”
אבל אנחנו יצאנו, דרך המדבר.
בפחד, באמונה, חופשיים כעת כי אנו אומרים.
אנחנו חופשיים. לא עוד המודרים, הנדחים.
אלוהים לא הוביל אותנו בדרך הקצרה
אלא אל תוך המים הגואים, שאינם נבקעים
אלא אם ביד מושטת, נצעד קדימה, בעוז
בדרך העקיפה, דרך המדבר
באנו לכאן, ברוכים באהבה, לסביות, הומואים, בי וטרנס
לברך את אלוהינו, שלא הוביל אותנו בדרך הקצרה
אלא בדרך העקלקלה, דרך המדבר.
(מתוך סידור קהילת שער זהב, תרגום רחל פרידמן ונועה סתת)

לרדוף צדק

ברוך אתה ה' אלוהנו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וציוונו לרדוף צדק.

תפילת הדרך

למצעד הגאווה בירושלים

שיר המעלות לְדָוִד שִׁמְחָתִי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְהוָה נִלְבָּד. עֲמֻדֹתָי הֵיוּ רְגֵלֵינוּ בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם. יְרוּשָׁלַם הִבְנוּיָהּ בְּעִיר שְׁחָבְרָה-
לָהּ יַחֲדָו. שָׁשִׁם עָלָיו שְׁבָטִים שְׁבָטֵי-יָהּ עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם יְהוָה. כִּי שָׁמָּה יָשְׁבוּ כְּסָאוֹת לְמִשְׁפַּט כְּסָאוֹת לְבֵית דָּוִד.
שָׂאוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם יִשְׁלִי אֶהְבִּיד. יְהִי-שְׁלוֹם בְּחֵילֶךָ שְׁלוֹהָ בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ. לְמַעַן אַחֲי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה-נָא שְׁלוֹם בְּךָ. לְמַעַן
בֵּית-יְהוָה אֲלֵהֵינוּ אֲבַקֶּשָׁה טוֹב לָךְ.
תהילים קכ"ב

יהי-שְׁלוֹם בְּחִילָךְ שְׁלוֹה בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל –
לְאֱלֹהוֹת אֱלֹפֵי פָּנִים,
מָלֵא עוֹלָם שְׁבִינְתָה,
רְבוּי פְּנִיָּה אֶחָד.
Marcia Falk

יהי רצון מלפניך יה, אלוהינו ואלוהי אמותינו ואבותינו, שתוליכנו לשלום ותצעידנו יחד לגאווה ולשלום ותגעינו אל מחוז חפצנו לחיים, ולשמחה, ולשלום. ותצילנו מכל אויב ואורב, שכך רע ומסית, ומכל מיני פורענויות בדרך. תן לנו לראות את היקרים לנו, את שותפינו ואוהבינו צועדים עמנו ומלווים אותנו במעשינו. יהיה המצעד הזה סמל לנתיבי חיינו, יהיו עינינו פקוחות, לבותינו קשובים וצעדינו נכונים. ותתן ברכה במעשי ידינו ונזכה לראות שכר לעמלנו, ככתוב "אִזְ יִבְקַע בְּשַׁחַר אֹרֶךְ... וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ צְדָקָה" (ישעיהו נח, ח). תננו לחן ולחסד ולכבוד בעיניך ובעיני כל רואינו, למען נזכור צלם אלוהים שבנו, וטע בליבנו אהבה ושלום. ברוך אתה יה שומע תפילה.

הרבה גילי צדקיהו

ארבע כוסות גאווה

כוס ראשונה – כוס שעבוד

”עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרֶעָה בְּמִצְרַיִם” (דברים ו' כ"א)

אנו שותים כוס ראשונה של ליל הסדר, חוגגים יחד חירות וזוכרים את אלה אשר לאורך דורות, וגם כיום במקומות חשוכים, חיים בפחד ובהסתרה – של מיניותם, של זהותם, של עצמיותם. נזכור אותם ונזכור את הפחד וההסתרה שקיימים גם בנו, את הספקות שצצים, את הרצון להיות מקובלים/ות ואהובים/ות אשר לעיתים מרחיק אותנו ממי שאנחנו.

כוס שניה – כוס מנהיגות והובלה

”וַתִּקַּח מֶרְיָם הַנְּבִיאָה... אֶת הַתָּף בְּיָדָהּ וַתִּצְאָן כָּל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתַפִּים וּבְמַחְלָת” (שמות ט"ו כ)

אנו שותים כוס שניה של ליל הסדר, מריעים למנהיגותם של משה ומרים וזוכרים את המנהיגות והמנהיגים שלנו, אלה שהחליטו לא להסתתר ולהאבק - למען עצמנו/ם, למען אהובה או אהוב, למען לסביות והמוסקסואלים אחרים, ולמען חברה מגוונת, צודקת וטובה יותר. מאבקים על זכויות כלכליות וחוקיות, מאבקים לאפשרות להקמת משפחה ולהכרה כמשפחה, ומעל לכל מאבק יומיומי ויצירתי לנראות רבת פנים ולנוכחות. **נריע להן/ם, מובילי/ות מהפכות גדולות, ונזכור גם את המהפכות הקטנות שאנו יוצרות/ים בחיינו באופן יומיומי ומתמשך.**

כוס שלישית – כוס מסעות במדבר, והתגלויות בדרך

”הַיּוֹם אֲתֶם יֹצְאִים בְּתַרְשֵׁי הָאֲבִיב (שמות י"ג ד)

אנו שותים כוס שלישית של ליל הסדר, זוכרים מסע במדבר, נזכור גם את המסעות שלנו – מסעות של גילוי והתגלות, של בושח וכעס, של אהבה והתרגשות. מסעות שיש בהם קושי, ויש בהם צמיחה. מסעות שנמשכים חיים שלמים, ולא תמיד מגיעים לארץ המובטחת. **נזכור את המסע, שהוא לעולם מסע פרטי, חוויה אישית, יחודית ולנו עצמינו בלבד הזכות לשפוט אותה, להשוות אותה ולהעמיד אותה מול ההליכה בדרך וחציית המדבר של הזולת.**

כוס רביעית – כוס מלאה, כוס הגאולה, הזהות הגלויה

”לפיכך אנחנו חייבים להודות, להלל... לברך... שהוציאנו מעבדות לחרות, מאפלה לאור גדול...” (ע"פ משנה פסחים, י)

אנו שותים כוס רביעית של ליל הסדר, מקבלים ומעבירים מורשת של עם, סיפור זהות, חוגגים גאולה. נזכור ונחגוג את ישיבתנו כאן יחד, נשים, גברים, מספרים - מכוננים קהילה, עם סיפורים, עם זיכרון, עם העברה מדור לדור. **נזכור את העוצמה האישית והקהילתית, אשר נולדת מן המצרים, את היחודיות האישית והקהילתית המעשירה את חיינו ואת עולמינו, ואת הזכות שלנו לשבת חופשיות/ים, בני/ות חורין.** הרבה גילי צדקיהו, ליל סדר בבית הפתוח לגאווה וסובלנות, תשס"ט

שירה וקטעי קריאה

אַרְבַּעַת הַמִּינִים / גלעד מאירי

נְטַלְתִּי אֶת אַרְבַּעַת הַמִּינִים בְּצָרוֹר,
סְטֵרִיטִים,
הוּמוֹאִים,
לְסִבּוֹת,
בִּיטְקוֹסוֹאֲלִים
וְהִצַּמְדַּתִּי אוֹתָם קְרוֹב לְלִבִּי
וְנִעְנַעְתִּי שְׁלֹשׁ פְּעָמִים לְכָל כּוֹוֹן:
קְדִימָה, יְמִינָה, אַחֲרָה, שְׂמֵאלָה, לְמַעְלָה, לְמַטָּה
וְשִׁמְחַתִּי לְפָנַי ה' אֱלֹהֵי בְּמִין
הָאֲנוּשִׁי.

מתוך: חיפוש מתקדם, כרמל, 2010

אהי כופר צבי / שמואל הנגיד

אֶהֱי כֹפֵר צְבִי הַפֶּר בְּרִיתִי,
וְאֶהְבֶּתוּ בְּתוֹךְ לִבִּי שְׂמוֹכָה,
אֲשֶׁר אָמַר לְסֵהַר בְּעֵלוֹתוֹ:
'הַתְּרָאָה אֶת מְאוֹר פָּנַי, וְתֵרָא?'
וּמְרָאָה הַלְּבָנָה בְּאֶפְלָה
כְּבָרְקַת בְּכַף עֲלָמָה שְׁחָרָה.

שמואל הנגיד, המאה ה-11 לספירה

זכיתי לאהוב מילים ולחן: עברי לידר

וכשהשמש יוצאת מעל המים
ומתחיל עוד יום אפור ובינתיים אין סיבה
אז אני זוכר שיש שפתיים שרוצות אותי קרוב

אני יודע שזכיתי לאהוב
אני זוכר שיש שפתיים שרוצות אותי קרוב
ואני יודע שזכיתי לאהוב

וכשהשמש נמחקת בשמיים
והלב מטפטף לי דרך העיניים החומות
אז אני זוכר שיש ידיים שרוצות אותי קרוב
אני יודע שזכיתי לאהוב

וכשהרוח אחרי הצהריים
היא מפזרת ענפים קטנים ובינתיים זה נעים
אז אני זוכר שיש עיניים שרואות אותי קרוב
ואני יודע שזכיתי לאהוב
אני יודע שזכיתי לאהוב

אֲשֶׁרֵי הַזּוֹרְעִים וְלֹא יִקְצְרוּ... / אברהם בן יצחק

אֲשֶׁרֵי הַזּוֹרְעִים וְלֹא יִקְצְרוּ
כִּי יִרְחִיקוּ נְדוּד.

אֲשֶׁרֵי הַנְּדִיבִים אֲשֶׁר תִּפְאֶרֶת נְעוּרֵיהֶם
הוֹסִיפָה עַל אוֹר הַיָּמִים וּפְזָרוּם
וְהֵם אֶת עֲדֵימֵי הַתְּפָרְקוּ - עַל אִם הַדְּרָכִים.

אֲשֶׁרֵי הַגָּאִים אֲשֶׁר גָּאוּתָם עֲבָרָה גְּבוּלֵי נַפְשָׁם
וַתְּהִי כְעֵנֹת הַלֶּבֶן
אֲחֵרֵי הָעֲלוֹת הַקֶּשֶׁת בְּעֵנָן.

אֲשֶׁרֵי הַיּוֹדְעִים אֲשֶׁר יִקְרָא לָבָם מִמֶּדְבָּר
וְעַל שְׁפָתָם תִּפְרַח הַדּוּמְיָה.

אֲשֶׁרֵיהֶם כִּי יֶאֱסְפוּ אֶל תּוֹךְ לֵב הָעוֹלָם
לוֹטֵי אֲדָרֶת הַשְּׂכָחָה
וְהָיָה חֶקֶם הַתְּמִיד בְּלִי אֶמֶר

כל השירים, הקיבוץ המאוחד, 1992

הצל שלי ואני מילים ולחן: יהודה פוליקר

בוא נקפוץ, נמריא, נעוף
אל קשר הצל והגוף
די להמשיך לברוח
אל מה שתמיד רצינו לשכוח

לשכוח את דלתות הבלבול
את הילד שמציץ דרך חור המנעול
בוא נעבור את הגבול
אל החופש שהיה כבול
ורק מנגינות מזכירות
שבחוץ אפשר להיות
משוחרר מכל פחד
רק כשהצל ואני ביחד

בוא נעוף רחוק...

הצל שלי ואני יצאנו לדרך
השמש עמדה כך בערך
פעם אני מוביל
ופעם צל על השביל
עננים התכנסו בשמיים
התחילו לרדת טיפות מים
צילי התכנס בתוכי
המשכתי לבדי בדרכי

הרוח טלטל
הפחד טפטף וחלחל
צילי בתוכי מרעיד
מפחיד יותר מתמיד
הוא שואל לאן אתה לוקח
אני משיב לאן אתה בורח
למה תמיד קירות מוגנים
למה צל כשאור בפנים

בוא נעוף רחוק
אתה תהיה לי כנפיים
אל חיבור דמיוני
שהיה עד עכשיו בלתי אפשרי

זן נדיר מילים: מאיר גולדברג, לחן: קורין אלאל

אנחנו פוחדים מהצל של עצמנו,
נצמדים לקירות הבתים
ורוב הזמן מתביישים בגופנו,
חופרים מקלטים.

אנחנו נמלטים ממסיבה משוגעת,
נדחקים לסירות משוטים.
כל יבשה היא ספינה שטובעת
כשחופרים מקלטים.

אנחנו זן נדיר: ציפור משונה.
החלומות באוויר, הראש באדמה.

אנחנו מרמים בעיקר את עצמנו.
לא עיוורים, אבל לא מביטים.
ולא ברור מה נשאר אחרינו,
מלבד הפחדים.

אנחנו זן נדיר...

אלוהים לסבית / שז

הם ירקו אחריי בעוברי ברחוב, אבל
אלוהים המטירה עלי פרחים.
"אהביני",
לחשו שפתיי.
אלוהים הייתה לסבית
ריכלו אחריה ברחובות, הראו
אחריה באצבע, ואז היא התחילה להאמין
באלוהים:
אלוהים לסבית יפהפייה ונבונה
ממטירה עליה פרחים.

קשת בענן

בכל פעם שאני רואה
דגל קשת בענן
מתנוסס על עמוד תאורה
בירושלים עיר הקודש

אני יודע שאלוהים כרת ברית
עמנו.
אילו חיינו את חיינו בשחור ובלבן
מעולם לא היינו זוכים לראות
אותה הבטחה אלוהית.

כשאני רואה את כל הצבעים יחדיו
אני זוכר
שאלוהים נמצא שם
למענך ולמעני.

ההומופוביה כפי שאסביר לבתי

ארנה קזין, עיתון הארץ, 7.8.2009
(נכתב בעקבות רצח שני צעירים ב"בר נוער", רח' נחמני תל אביב)

אני לסבית. לבת זוגי ולי יש תינוקת בת חמישה חודשים. היא מתוקה. כשתגדל ארצה להסביר לה מהי הומופוביה. אני מדמינת אותה בת עשר, כילדתו של טאהר בן ג'לון בספרו "הגזענות כפי שהסברתי לבתי". זו ששאלת שאלות תם כמו "תגיד, אבא, מה זו גזענות?" או "גם אני עלולה להפוך לגזענית?" כשבתנו תשאל על הומופוביה, ארצה להיות מוכנה עם תשובות. השבוע - בעקבות כל מה שנאמר על הרצח באגודת ההומואים והלסביות בתל אביב - התחוויר לי שהמשימה אינה פשוטה.

הומופוביה היא תופעה נפשית וחברתית משונה, אגיד לבתי, ובדומה לגזענות היא נפוצה למדי. כשאומרים "הומופוביה" מתכוונים ל"פחד ורתיעה בלתי רציונליים מפני הומוסקסואליות ומפני הומואים ולסביות". הומופובים יש בכל מקום - בממשלה, בעסקים, באקדמיה ובעיתונות, בקרב ימניים ושמאלניים, יהודים ומוסלמים, בחברה החרדית ובתל אביב החילונית.

בדרך כלל, אסייג באוזני בתי, הומופוביה לא מביאה אנשים לידי רצח. אבל גם בשגרה היא אכזרית, ומייצרת לא מעט סבל: הורים מתנכרים לילדיהם בגללה (ואם הילדים נפצעים בפעולת טרור שקשורה להומואים, סופר השבוע, הוריהם מעדיפים לא לבקר אותם בבית החולים, עד כדי כך הם מבוהלים). נערים מתנכלים לנערים אחרים. ילדים מתביישים ופוחדים. בוגרים חשים אשמה ומשקרים לעצמם ולאחרים. בני אדם מונעים מעצמם ומאחרים חירות, חברות ואהבה, בגלל אותה חרדה מוזרה. "למה?" תשאל אותי בתי. שאלה טובה, אענה לה. אצל גברים, האפשרות להשתוקק אל בני מינם מאיימת על עצם הגדרת הגבריות, שמכילה בתוכה את ההיבט של כיבוש האשה. ביטויים של מיניות שאינה מכוונת לנשים מערערים את יסודות זהותם המגדרית. טוב, זה לא הסבר לילדה בת עשר. אני צריכה לעבוד על הניסוחים.

נשים וגברים פוחדים מתשוקה שאינה הטרוסקסואלית - אני מנסה שוב - כי לימדו אותם שרק סקס מסוג אחד הוא תקין, וכל תשוקה אחרת אסורה. הם אמורים לשכפל את חיי הסקס והזוגיות המדומיינים של הוריהם, ולא חשוב עד כמה היו טובים או רעים. הכל נובע מחשש קדום שהומוסקסואליות היא התמסרות לעונג מיני שאינו מביאה להתרבות המין האנושי. כנראה משהו מהחרדה האנכרוניסטית הזאת נשאר רווח כיום, בעידן אמצעי המניעה, תרומת הזרע ומגוון הסדרי ההורות החדשה. גם אני הייתי הומופובית פעם, אתוודה לפני בתי. במשך שנים רבות פחדתי להיות לסבית. העדפתי את הבדידות. עכשיו אנסה לחייך אליה, כדי להקל מעט את כובד השיחה...

התפישה כאילו יש חברה נורמלית, ששוקלת לקבל את החריגים שבתוכה. בעיניים שאינן הומופוביות, אין בחברה רוב נורמלי שמקבל את השונה. החברה מורכבת ממגוון אנשים שונים, בעלי מגוון טעמים חברתיים ומיניים, שעשויים להשתנות כל העת. "אין סכנה לתושבי תל אביב", דיווחו העיתונים בשם המשטרה למחרת הרצח, והרוצח עדיין חופשי. "זהו רק אירוע נקודתי (של קהילת ההומואים והלסביות)". הנה עוד התבטאות תמימה ספוגה בהומופוביה. קשה להסביר. תופעה משונה. מזל שבתי עדיין תינוקת קטנה. יש לי עוד כמה שנים של עבודת הכנה.

Over the Rainbow: Leona Lewis

Somewhere over the rainbow
Way up high
In the land that I heard of once
Once in a lullaby

Well, someday I'll wish upon a star
And wake up where the clouds are far behind me
Where troubles will melt like lemon drops
Away above the chimney tops
That's where you'll find me

Somewhere over the rainbow
Skies are blue
And the, the dreams that you dare to dream
They really do come true

If happy little blue birds fly
Beyond the rainbow
Why, oh, why
Can't I?

מהגרות פוטנציאליות, שימו לב אדריאן ריץ', מאנגלית: דבורה עברון

או שתעברו דרך דלת זו
או שלא תעברו.

אם תעברו דרכה,
תמיד קים הסכון
של זכרון שמכון.

הדברים מסתכלים עליכן בכפילות
ואתן חיבות להסתכל בחזרה
ולתת להם לקרות.

אם לא תעברו
יכול להיות שהחיים יהיו שונים משהו.
לשמר על הגישות שלכן,
להחזיק במעמד שלכן,
למות באמץ.

אבל תהיו עורות לדברים רבים
והרבה יחמק מכן,
באיזה מחיר?
מי יודע...

הדלת עצמה,
לא מבטיחה דבר
זו רק דלת.

ברכות

ברכה ליציאה מהארון

בְּרוּכָה אַתָּה, שְׁכִינָה מְקוּרַת חַיֵּינוּ, אֲשֶׁר אָמַרְתָּ "לֶךְ-לֶךְ" לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ וּלְשָׂרָה אִמֵּנוּ. "לֶךְ-לֶךְ, לֶךְ אֶל-עַבְרָה עֲצֻמְךָ, לֶךְ וּמִצָּא אֶת עֲצֻמְךָ". וְהֵם עֲזְבוּ אֶת בֵּיתָם, אֶת הַקְּיוּם הַיְחִיד שֶׁהֵם הֵכִירוּ, עַל מַנְת לְבָנוֹת לְהֵם חַיִּים חֲדָשִׁים בְּדֶרֶךְ חֲדָשָׁה. אֶל הַבְּרִיאָה, הַמְּחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, הִיָּה עִמִּי כַּעַת בְּצֵאתִי אֶל הָעוֹלָם בְּדַרְכֵי הַחֲדָשָׁה. אֶל הַגִּילּוּי, הִיָּה עִמִּי כְּשֶׁאֲנִי מֵתְחַיֵּיב/ת לְפָסוּעַ בְּשִׁבְלֵי חַיִּי כְּאִדָּם חֶזֶק, אוֹהֵב, נְבוֹן וְיָפֵה, כְּפִי שֶׁבֵרָאת אוֹתִי. אֶל הַיְשׁוּעָה, בְּצֵאתִי הַיּוֹם מִן הָאָרוֹן בְּפָנֵי הָאָרוֹן, אֲנִי מְקַיֵּם/מְקַיֶּמֶת אֶת הַמְצוּוֹה שְׁצִוִּית אֶת אֲבוֹתֵינוּ וְאִמּוֹתֵינוּ: "לֶךְ-לֶךְ. לֶךְ אֶל-עַבְרָה עֲצֻמְךָ. לֶךְ וּמִצָּא אֶת עֲצֻמְךָ." וְכֵךְ עֲשִׂיתִי, וְיִהְיֶה זֶה לְחַיִּים וְלְבְרִיאוֹת, לְשִׂמְחָה וְלְבְרָכָה. וְנִשְׂמַח וְנַעֲלֹז, וְנֹאמַר- אֲמֵן!

(מסידור קהילת שער זהב)

ברכה להתאמת מין

ברוך אתה יי אלוהינו מלך העולם המעביר את העוברים.
ברוך אתה יי אלוהינו מלך העולם שעשני בצלמו כרצונה
ברוך אתה יי אלוהינו מלך עולם שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה.

ברכות לילד\ילדה חדש

מי שברך אבותנו אברהם יצחק ויעקב ואמותנו שרה, רבקה רחל ולאה, בלהה זילפה יברך את ההורים _____ 1 _____
_____, ואת הילד\ה שהגיע לעולם בברכה. ויקרא\תקרא שמו\ה של הילד\ה בישראל _____ בן _____
1 _____. מי יתן והוריו יתברכו לגדל אותו\ה באהבה, תקווה ופתיחות. מי יתן והילד\ה תִּיגְדַל לאהוב את היהדות, תוך מחויבות
לתיקון עולם ולעזרה לזולת. מי יתן וחיינו\ה של _____ יהיו מלאים בתורה, אהבה, ומעשים טובים.

ברכות לזוג שנישא\שעומד להינשא

מי שברך אבותנו אברהם יצחק ויעקב ואמותנו שרה, רבקה רחל ולאה, בלהה זילפה יברך את _____ ואת _____,
העומדות להינשא. מי יתן ויבנו בית יהודי מלא באהבה ושותפות, חברות ושלוש. עזור להן להיות צנועות בתביעותיהן זו מזו, אך נדיבות
באהבתן זו לזו. מי יתן והבית שיבנו יהיה מחוייב לתורה, תיקון עולם, ומעשים טובים. מי יתן ויברכו בבריאות טובה ובביטחון, ומי יתן
והשכינה תשכון ביניהן באהבתן.

התנועה הרפורמית גאה לקדש את השוויון ולצעוד עם הקהילה הגאה!

התנועה הרפורמית מזמינה אתכן ואתכם לקחת חלק בחוויה יהודית ישראלית, פתוחה, סובלנית ורב גונית. יחד, עם חברינו וחברותינו הלסביות, ההומואים הביסקסואלים והטרנסג'נדרים, אנו חוגגים את קדושת חייו של כל אדם ופועלים לממש את צלם האלוהים הטבוע בכולנו.

עת לחגוג:

קהילות התנועה ליהדות מתקדמת ברחבי הארץ פותחות את שעריהן בשמחה ובגאווה לכל אדם ומשפחה, ומזמינות אתכם להשתתף בחיי קהילה מתקדמים ושוויוניים. בואו לחגוג עמנו את השבת והחגים, ללמוד וליצור, ולקדש את כל מה שראוי לקדושה בחיינו. לרשימת קהילות התנועה היכנסו לאתר האינטרנט שלנו: www.reform.org.il

עת לאהוב:

רבני ורבות היהדות הרפורמית ישמחו ללוות אתכם ואתכן ברגעים של שמחה אישית, זוגית ומשפחתית ולעמוד לצדכם/ן ברגעי צער ואבל, במגוון טקסי מעגל החיים: נישואין, טקסי לידה, בר ובת מצווה, גיור (מבוגרים וילדים) ומעמדי אבל וזיכרון. רבני התנועה יסיעו לכם ולכן בבניית טקס שוויוני, המשלב מסורת והתחדשות, יבטא את סיפור החיים שלכם/ן ויעניק משמעות לרגעים המיוחדים בחיכם/ן. פרטים נוספים ניתן למצוא באתר האינטרנט שלנו, או בטלפון: 02-6203448.

עת לתקן:

ברוח חזונו של נביאי ישראל, מדגישה היהדות הרפורמית את המצוות שבין אדם לחברו ואת ערכי המוסר, הצדק, והאחריות החברתית והסביבתית. המרכז הרפורמי לדת ומדינה פועל לשוויון חוקי ומשפטי לחברי הקהילה הגאה וניצב מזה שנים ארוכות לצד ארגוני הקהילה. נתקלתם באפליה או חוסר צדק? פנו אלינו ב irac@irac.org ונהיה גאים לסייע לכם!

"לפיכך נברא אדם יחידי... להגיד גדולתו של הקדוש ברוך הוא, שאדם טובע כמה מטבעות בחותם אחד וכולם דומים זה לזה, ומלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא טבע כל אדם בחותמו של אדם הראשון ואין אחד מהן דומה לחברו."
(משנה, סנהדרין ד ה)

www.reform.org.il

חפשו אותנו

התנועה הרפורמית והמרכז הרפורמי לדת ומדינה